

עדכונים בתחום האנרגיה בקיבוצים - ספטמבר 2019

ספטמבר 2019
חוזר מקצועי מספר 86/19

בתקופה האחרונה ישנן מספר התפתחויות במשק האנרגיה בישראל בכלל ובתנועה הקיבוצית בפרט, אשר יכולות להשפיע על משק האנרגיה בקיבוצים ובמפעלים.

בחוזר להלן נפרט בנוגע לפרויקטים של קוגנרציה ואופן ההתחשבות בין מחלק החשמל ליצרני החשמל שבשטחו.

קוגנרציה

קוגנרציה - ייצור חשמל במנוע הפועל בגז טבעי וניצול האנרגיה התרמית הנוצרת בתהליך ייצור החשמל לצורכי ייצור קיטור, מים חמים או קירור.

לאחר שקצב הפריסה של רשת הגז הטבעי לא התקדמה ולצורך עידוד ייצור חשמל מבוזר במתקני קוגנרציה, הקציבה רשות החשמל מכסה של 300 MWp למתקני קוגנרציה קטנים, אשר יזכו למענק בסך שבי"ח 410 ש"ח ל-235 ש"ח, לכל KW מותקן, לתקופה של 10 שנים.

עקב הפוטנציאל הכלכלי של פרויקטים אלו, הוגשו לרשות החשמל בקשות לקידום פרויקטים בהספק שעד פי 4 מהמכסה שהוגדרה.

לאור הביקוש הרב, פרסמה רשות החשמל הצעת החלטה לשימוע, אשר בה כל מי שנרשם למכסה הבסיסית יתחרה במכרז לגבי שיעור ההנחה, שהוא מעוניין לתת למדינה, ביחס למענק ההספק שהוגדר בתקנות.

לאחרונה פרסמה רשות החשמל את ההחלטה, אשר הגדילה את המכסה הראשונית לכדי 450 MWp, כאשר כל מי שמעוניין להשתתף במכרז, נדרש להגיש את הצעתו בצירוף ערבות מכרז בסך 50 ש"ח לכל KW, עד ליום 3 באוקטובר 2019.

קיבוצים ומפעלים אשר נרשמו למכסה הבסיסית - נדרשים כיום לקבל החלטות לגבי מודל ההתקשרות עם הזים, בהתייחס להנחה האפשרית אותה כדאי להגיש במכרז.

בכדי למקסם את הרווח לקיבוץ / מפעל - יש לערוך תחשיב כלכלי המתייחס לכל ההיבטים המשפיעים על ההחלטה.

להלן מספר הדגשים חשובים בתהליכי ההחלטה:

- מודל ההתקשרות - יזמות עצמית, שותפות או BOT וקבלת הנחה בלבד בגין החשמל ו/או האנרגיה התרמית.
- השפעות הפרויקט על חברת חלוקת החשמל בקיבוץ.
- עסקאות חשמל פרטי קיימות - יש להביא בחשבון שיתכן והייצור העצמי יביא לניתוק הקיבוץ מהיח"פ.

- פוטנציאל ייצור חשמל סולארי (קיים כיום והספק נוסף), והגדרת אופטימיזציה כלכלית של החשמל המיוצר לצריכה עצמית.
 - חישוב הערך הכלכלי של הפרויקט כולו ועבור חלקו של הקיבוץ / מפעל וקבלת החלטה מיטבית על פי האסטרטגיה של הקיבוץ על הסרגל שבין תשואה לסיכון.
- אנו פועלים מזה מספר שנים בתחום הכלכלי של קוגנרציה בקיבוץ, ובמסגרת זו ליווינו מספר קיבוצים ומפעלים בתהליכי בדיקה וקבלת החלטות בתחום וכן בנינו מודל כלכלי המשמש כיום את רשות הגז, את משרד החקלאות ויזמים בתחום.
- כמו כן, ערכנו מודל של מכלול ההשלכות הכלכליות על הקיבוץ / מפעל, המאפשר קבלת החלטה מיטבית עבור הקיבוץ.

התחשבות בין מחלק חשמל ליצרני חשמל שבשטחו

בסוף שנת 2018, פרסמה רשות החשמל החלטה המגדירה את אופן ההתחשבות הכספית בין מחלק חשמל היסטורי לבין יצרני חשמל בשטח החלוקה.

החלטה זו קיבלה תוקף חוקי לפני כחודש, לאחר שהתקנה פורסמה לציבור במסגרת "כללי משק החשמל (אמת מידה לרמה, לטיב ולאיכות שירות שנותן ספק שירות חיוני) (תיקון 13), תשע"ט-2019".

על פי תפיסת רשות החשמל, אשר קיבלה ביטוי גם בהחלטה שלעיל, מחלק חשמל אינו צרכן, ומעמדו הינו כמו מעמדה של חברת החשמל מול הצרכן בעיר או במושב.

פועל יוצא מהחלטה זו, הינו שלא ניתן להעביר חשמל שמיוצר על גג הרפת (או כל גג אחר) במערכות "מונה נטו", לצריכה בלול או במפעל.

בנוסף הוגדרו דרישות הדיווח החדשי ואופן ההתחשבות בין המחלק ההיסטורי לחברת החשמל בגין החשמל המיוצר בשטחו.

על פי ניסיונונו, במספר רב של קיבוצים, לא ערכו ניתוח מלא של השלכות ההוראות החדשות - דהיינו, קיבוצים אלו פועלים כיום במודל שאיננו תואם את הוראות הרגולציה, על כל המשתמע מכך.

אנו מציעים את שירותינו בתחומים הספציפיים, שפורטו לעיל, בנוגע לפרויקטים של קוגנרציה ו/או הסדרת אופן ההתחשבות בין מחלק החשמל ליצרני החשמל שבשטחו, וכן בכל נושא כלכלי הקשור בתחום האנרגיה בקיבוץ.

נדגיש, כי בתחום זה פועלים מגוון רחב של יזמים ויועצים שונים, הפועלים מפוזציה, ואינם מספקים את מלוא המידע הנחוץ להחלטה מיטבית עבור הקיבוץ/מפעל.

לצורך מידע נוסף ניתן לפנות ל:

רו"ח אלון ראובני, בטלפון: 052-4771747 או בדוא"ל alonr@mbtcpa.co.il

נרי אולמן, בטלפון: 03-6382808 או בדוא"ל neri@mbtcpa.co.il